

EHK 10 vuotta - eläinten hyvinvoinnin näkökulmasta

EHK toimintakertomus 2019

Eläinten hyvinvointikeskus EHK on riippumaton kansallinen asiantuntijaverkosto, jonka tavoitteena on eläinten hyvinvoinnin turvaaminen ja parantaminen. EHK kehittää eläinten hyvinvoinnin valvonnan ja tutkimuksen kansallista sekä kansainvälistä yhteistyötä. Tavoitteeseen pyritään eläinten hyvinvoinnin tutkittua tietoa seuraamalla ja levittämällä sekä pitämällä yllä keskustelua eläinten hyvinvointiin liittyvistä aiheista. EHK seuraa aktiivisesti sidosryhmien toimintaa ja tekee yhteistyötä niiden kanssa. EHK edistää toiminnallaan maa- ja metsätalousministeriön tavoitetta turvata eläinten hyvinvoinnin korkea taso.

EHK siirrettiin vuoden 2017 alussa Luonnonvarakeskukseen. Siirtoa ennen, vuodesta 2009 lähtien, EHK toimi Helsingin yliopiston eläinlääketieteellisen tiedekunnan yhteydessä. EHK:ssa työskentelivät vuonna 2019 kokopäiväisesti johtava asiantuntija Satu Raussi ja erityisasiantuntija Tiina Kauppinen. Vuonna 2019 Eläinten hyvinvointikeskuksen harjoittelijana työskenteli kuukauden ajan FM Tiina Strand tehtäväänään luonnonvaraisten eläinten hyvinvointiseminaarin viestintä.

EHK:n toimintaa tukee Luonnonvarakeskuksen asettama ohjausryhmä, joka kokoontui vuoden 2019 aikana kaksi kertaa. Ohjausryhmän kokoonpano on seuraava: Merja Leino Atria Suomi (pj), Kirsi Arvelo Luke (siht.), Jaana Mikkola Ruokavirasto, Kai Ovaskainen/Outi Hohti SOK, Olli Peltoniemi Helsingin yliopisto, Matti Pastell Luke, Arto Sivonen Måndag, Anna Valros Helsingin yliopisto ja Johan Åberg/Susanna Aro MTK.

Luonnonvarakeskuksessa Eläinten hyvinvointikeskus on projekti. EHK-projektin työntekijät kuuluvat Tuotantojärjestelmät-yksikön Liha- ja non-food-eläintuotanto -ryhmään, jonka ryhmänjohtaja ja Eläinten hyvinvointikeskuksen työntekijöiden lähiesimies on Liisa Keto. Lisäksi Eläinten hyvinvointikeskus -projekti kuuluu Luonnonvarakeskuksen Viranomaispalvelut (johtaja Sirpa Thesler) ja Innovatiivinen ruokajärjestelmä (johtaja Johanna Vilkki) -temaattisiin ohjelmiin.

EHK:n tulostavoitteet asetetaan maa- ja metsätalousministeriön ja Luken välisellä tulossopimuksella. Tässä toimintakertomuksessa esitetään EHK:n toiminta vuonna 2019 yhdessä vuoden 2019 tulostavoitteiden kanssa. Toimintakertomuksen liitteenä on yksityiskohtainen listaus EHK:n vuoden 2019 palvelutoiminnasta.

1. Eläinten hyvinvoinnin tutkimustiedon kokoaminen, seuranta ja viestintä

EHK:n työn ydintä ovat kotimaisen ja kansainvälisen eläinten hyvinvointitutkimuksen seuraaminen, siitä viestiminen sekä eläinten hyvinvointia koskevaan yhteiskunnalliseen vuorovaikutukseen osallistuminen välittämällä ja kokoamalla keskusteluun riippumatonta tutkimuksiin perustuvaa tietoa.

EHK:n viestintä perustuu eläinten hyvinvoinnin tutkitun tiedon jakamiseen ja kansalais- sekä asiantuntijakeskustelun ylläpitämiseen. Viestinnän tehostamisessa ja ajankohtaisuuden sekä kattavuuden varmistamisessa käytetään apuna mediaseurantaa.

EHK toteuttaa viestinnässään ohjausryhmässä vahvistettua viestintäsuunnitelmaa, joka perustuu EHK:n perustamispöytäkirjassa mainittuihin ja myöhemmin EHK:lle osoitettuihin tehtäviin sekä vuosittain sovittaviin tulostavoitteisiin. Tiedeviestintä tukee EHK:n johtamista ja tavoitteiden toteuttamista sekä tekee tunnetuksi EHK:n toimintaa. EHK pyrkii viestinnässään avoimuuteen, luotettavuuteen, selkeyteen, kattavuuteen ja aktiivisuuteen.

EHK:n tärkein viestintäkanava on kansalaisille suunnattu sähköinen eläintietosivusto (www.elaintieto.fi). Sivusto sisältää tietoa mm. eläinten hyvinvoinnin määritelmästä, eläimistä ja niiden hyvinvoinnista osana yhteiskuntaa, ja eri eläinlajien hyvinvoinnista yksityiskohtaisemmin. Sivustolle lisätään säännöllisesti tieto-osio uudesta eläinlajista tai eläinryhmästä. Sivustolta löytyvät myös EHK:n julkaisut sekä viikoittain päivittyvä blogi ja ajankohtaiset eläinten hyvinvointiuutiset.

EHK:n sosiaalisen median kanavilla viestitään ketterästi, sisältölähtöisesti ja ajankohtaisesti. Blogin ohella sosiaalisen median kanavilla keskustellaan ja jaetaan ajankohtaisia eläinten hyvinvointiuutisia Facebookissa (Eläinten hyvinvointikeskus), Twitterissä (Ehkeskus) ja Instagramissa (eläintenhyvinvointikeskus). Tarpeen mukaan hyödynnetään myös muita kanavia, kuten YouTubea (eläinten hyvinvointikeskus). Viestit pyritään kohdentamaan tehokkaasti.

EHK antaa asiantuntija-apua medialle muun muassa haastatteluun ja tietopyyntöihin vastaamalla. EHK välittää median haastattelupyynnöitä ja asiantuntijatiedusteluita alan tutkijoille toimien linkkinä median ja tieteellisen tutkimuksen välillä.

EHK viestii sisäisesti sidosryhmien ja ajankohtaisten yhteistyötahojen kesken. Sidoryhmien viestintäammattilaisten verkostoihin osallistutaan mahdollisuuksien mukaan. Viestintä edistää EHK:n sisäisten ja ulkoisten kohde- ja sidoryhmien vuorovaikutusta. EHK osallistuu sidoryhmien välisiin tapaamisiin ja järjestää tapaamisia itse sekä yhteistyössä muiden kanssa. EHK toimii tarpeen mukaan sidoryhmätapaamisten kutsuttuna puhujana, järjestäjänä, asiantuntijana, moderaattorina tai esimerkiksi ammattilehtien kolumnistina.

Viestintäresurssit EHK:ssa ovat noin 8 htkk/vuosi. Viestintä on suunnitelmallista ja kohdennettua, mutta viestintää suunnataan myös akuuttien viestintätarpeiden ja -tilanteiden mukaan.

Viestinnän aiheita ovat muun muassa tutkimustulokset ja -hankkeet, eläintuotannon ja muun eläintenpidon ajankohtaiset kysymykset, eläinten kognitiivisten kykyjen tutkimus, sekä eläinten pitoon, lajinmukaiseen käyttäytymiseen, terveyteen, olosuhteisiin ja hyvinvoinnin mittareihin liittyvät aiheet. Kaikki eläinlajit huomioidaan, sikäli kuin ne ovat kosketuksissa ihmisen kanssa. Viestinnän painopiste on tieteellisen tutkimustiedon välittämisessä, popularisoinnissa ja siihen liittyvän keskustelun ylläpitämisessä.

EHK noudattaa viestinnässään Tutkimuseettisen neuvottelukunnan määrittelemää hyvää tieteellistä käytäntöä ja Julkisen sanan neuvoston ohjeistamaa hyvää journalistista tapaa.

Tavoitteet

Eläintietosivuilla julkaistaan vuonna 2019 yhteensä 40 blogikirjoitusta sekä Totta vai Tarua eläinten hyvinvoinnista -osio. EHK:n sosiaalisen median kanavia Facebookissa ja Twitterissä päivitetään kahtena päivänä viikossa ajankohtaisilla uutisilla. Blogikirjoitukset jaetaan viikoittain em. kanavien lisäksi Instagramissa, ja niiden levikkiä laajennetaan markkinoimalla. Muilla EHK:n sosiaalisen median kanavilla viestitään tarpeen mukaan.

EHK antaa vähintään kaksi haastattelua medialle vuonna 2019. Median tietopyyntöihin vastataan kysynnän ja resurssien mukaan. EHK tuottaa vähintään kolme ammattilehtikolumnia ja osallistuu sidosryhmäsuunnitelman mukaisesti kolmeen sidosryhmätapaamiseen vuonna 2019. EHK osallistuu tehtävän edellyttämiin eläinten hyvinvointialan tieteellisiin kongresseihin, Suomen tiedetoimittajien liiton järjestämiin tilaisuuksiin sekä tarpeellisiin viestinnän alan koulutuksiin. EHK vastaa Luken tutkimushankkeen 'Eläinten hyvinvointimerkintä suomalaisen eläintuotannon, kilpailukyvyyn ja laadun edistäjänä' viestinnästä. Luonnonvaraisten eläinten hyvinvointi on loppuvuoden viestinnän painopisteenä. Vuoden 2019 jälkipuoliskolla EHK:lla on apuna viestintään painottuva harjoittelija.

Tulokset

Eläintietosivuille tuotettiin ja julkaistiin 39 blogikirjoitusta. Erityisteemana blogissa oli luonnonvaraisten eläinten hyvinvointi, joka korostui erityisesti loppuvuoden blogikirjoituksissa. Lokakuun lopussa EHK:n järjestämä Pohjolan hyvinvointikeskusten verkoston seminaari luonnonvaraisten eläinten hyvinvoinnista antoi runsaasti aiheita blogikirjoituksiin.

Eläintietosivuja kehitettiin vuonna 2019 tavoitetta enemmän. Sivustolle toteutettiin vuorovaikutteinen Totta vai Tarua eläinten hyvinvoinnista -osio suomeksi ja englanniksi sekä lisättiin englanninkieliset versiot Eläin ruokana -oppaasta (Animals as food) ja Ruokapersoonatestistä (What is your food personality). Myös blogikirjoituksia tuotettiin itse englanninkielisinä.

Viestintäsuunnitelmaa toteutettiin aktiivisesti sosiaalisessa mediassa tiedottaen ja keskustellen. Eläintietosivujen ja blogin käyttö kasvoi tasaisesti: sivustolla oli kuukausitasolla käyttäjiä keskimäärin 5 200 (vuodessa 63 000); käyttäjien määrä kasvoi edellisvuodesta 9 %. Istuntojen määrässä oli kasvua 10 %. Eniten liikennettä sivustolle tuli orgaanisten hakujen (68 %) ja sosiaalisen median linkkien (18 %) kautta. Yli puolet käyttäjistä käytti sivustoa mobiililaitteella. Suosituimpia sivuja olivat kissa-, lammas-, nauta-, kana- ja sikaosiot.

Sosiaalisen median kanavilla viestittiin kahtena-kolmena päivänä viikossa. Some-käyttäjien määrä kasvoi myös tasaisesti. Facebookissa oli vuoden 2019 lopussa noin 6 000 seuraajaa, ja yksittäinen uutinen tavoitti 200–10 000 ihmistä (parhaimmillaan lähes 34 000). Yksittäistä uutista klikattiin 30 – 9 700 kertaa. Twitterissä oli vuoden 2019 lopussa noin 1 500 seuraajaa. Twitter-keskustelu oli asiapitoista. Instagramin käyttö kasvoi EHK:n sosiaalisen median kanavista edelleen voimakkaimmin: seuraajia vuoden lopussa oli noin 1 100. YouTuben käyttäjämäärät olivat vielä vaatimattomat, mutta kasvoivat hieman vuoden lopulla, kun kanavalla julkaistiin eläinten hyvinvointimerkkihankkeen työpajavideo (91 näyttökertaa) ja Wild Animal Welfare -seminaarin videot (250 näyttökertaa). Myös aikaisemmin julkaistut videot keräsivät lisää näyttökertoja kanavan aktivoitumisen myötä.

EHK antoi vuoden aikana kymmenkunta haastattelua ja piti luentoja kuudessa tilaisuudessa. EHK toimii KMVET-lehden kolumnistina ja kirjoitti vuonna 2019 kolme hyvinvointikolumnia.

EHK kouluttautui viestinnän aihepiirissä muun muassa Suomen Akatemian Etsi X-Pertti -päivillä, Tiedetoimittajien liiton syyspäivillä, Luken Public speaking skills -koulutuksessa ja esiintymiskoulutuksessa (lisää koulutuksista toimintakertomuksen liitteessä).

EHK järjesti Helsingissä pohjolan hyvinvointikeskusten verkoston seminaarin 'Animal Welfare for Wild Animals' 30.-31.10.2019. Seminaarista viestittiin tarkoitusta varten laaditun viestintäsuunnitelman mukaisesti yhdessä viestintäharjoittelijan kanssa. Seminaarisivustolla <https://www.elaintieto.fi/blogi/wild-animal-welfare-seminar-2019/> julkaistiin muun muassa 7 blogijuttua ja somekanavilla useita päivityksiä. Seminaarista kerättiin palautetta, joka oli lähes poikkeuksetta kiittävää.

2. Eläinten hyvinvoinnin tilaa ja kehitystä koskevan tiedon tuottaminen

EHK selvittää yhteistyössä Ruokaviraston kanssa eläinsuojeluvalvonnan vaikuttavuutta ja eläinten hyvinvointitilanteen kokonaisarviointia sekä kehittää yhdessä Ruokaviraston ja muiden tietoa tuottavien sidosryhmien kanssa eläinten hyvinvoinnin seurantamittareita.

EHK kokoaa viiden vuoden välein kattavan sähköisen raportin eläinten hyvinvoinnista Suomessa. Ensimmäinen Eläinten hyvinvointi Suomessa -raportti julkaistiin vuonna 2012 ja seurantaraportti vuonna 2016. Raportin sisältö saadaan sidosryhmäverkostolta, johon kuuluvat Ruokavirasto, maa- ja metsätalousministeriö, Luonnonvarakeskus, Helsingin yliopisto ja muut eläinten hyvinvoinnin tutkimusorganisaatiot, tilastotiedon tuottajat, alan koulutusorganisaatiot ja järjestöt, sekä eläinperäisiä tuotteita jalostava teollisuus. Raportin julkaisusta tiedotetaan laajasti. Raportti pyritään resurssien salliessa julkaisemaan suomen lisäksi myös ruotsiksi ja englanniksi.

Tavoitteet

EHK kartoittaa tiedontuottajilta, erityisesti Ruokavirastolta, mitä tietoja nyt jo kerätään, jotka kertoisivat eläinten hyvinvoinnin tilasta. Tietojen luotettavuutta ja soveltuvuutta eläinten hyvinvoinnin tilan indikaattoreiksi arvioidaan yhdessä Ruokaviraston ja muiden sidosryhmien kanssa. EHK kerää päivitystietoja ja uutta tietoa vuonna 2021 julkaistavaa Eläinten hyvinvointi Suomessa III -raporttia varten.

Tulokset

Seuraavaan Eläinten hyvinvointi Suomessa -raporttiin kerättiin vuoden aikana päivitystietoja, mutta uusia Suomen eläinten hyvinvoinnin tilasta kertovia indikaattoreita tai tilastoja ei juuri löytynyt. EHK osallistui Luonnonvarakeskuksen hankkeeseen 'Suomalaisen kotieläintuotannon kokonaisvaltaisen kilpailukykyyn vahvistaminen' (KILPA2020). Hankkeessa pyritään vahvistamaan suomalaisen kotieläintuotannon kilpailukykyä tuottamalla tietoa kotimaisen eläintuotannon eri ominaisuuksista ja erityisesti ympäristösuorituskyvystä suhteessa Ruotsiin, Viroon, Tanskaan, Saksaan, Alankomaihin ja Puolaan. Hankkeessa etsitään myös eläinten hyvinvoinnista kertovia mittareita, joilla Suomea ja kilpailijamaita voitaisiin verrata keskenään.

3. Eläinten hyvinvointitutkimuksen, viranomaistoiminnan ja muiden sidosryhmien välisen yhteistyön edistäminen

EHK tekee suunnitelmallista sidosryhmäyhteistyötä ja verkostoituu eläinalan eri toimijoiden kanssa. Tutkijoiden ja viranomaisten lisäksi toimijoita ovat esimerkiksi alkutuotannon, eläinalan yhdistysten, järjestöjen, ammattiliittojen, tieteellisten seurojen, seura- ja harrastuseläintoimijoiden sekä elinkeinon ja kaupan edustajat. EHK tunnistaa sidosryhmäyhteistyössä esiin nousevia yhteistyö-, koulutus- ja tutkimustarpeita ja välittää niitä eteenpäin. Toiminnan painopisteet ja aikataulut käyvät ilmi Sidosryhmäsuunnitelmasta 2019.

EHK avustaa tarvittaessa Ruokavirastoa eläinten hyvinvoinnin valvonnan suunnitteluun liittyvissä tehtävissä. EHK osallistuu pyydettyäessä Ruokavirastossa järjestettäviin eläinten hyvinvointia koskeviin ohjelmiin ja projekteihin sekä avustaa Ruokavirastoa tarpeen ja resurssien mukaan erilaisten eläinten hyvinvoinnin koulutus- ja tiedotusmateriaalien sisällöntuotannossa.

EHK avustaa maa- ja metsätalousministeriötä tulevien eläinten hyvinvoinnin puitelain ja eläinten hyvinvointia koskevien valtioneuvoston asetusten valmistelussa välittäen tutkittua tietoa eläinten hyvinvoinnista. EHK voi tehdä eläinten hyvinvoinnin säädöstyön tueksi tutkimustietoon pohjautuvia selvityksiä erikseen sovitusti. EHK antaa lausuntoja eläinten hyvinvointia koskeviin säädösluonnoksiin.

EHK toimii tuotantoeläinten hyvinvoinnin sekä seura- ja harrastuseläinten hyvinvoinnin neuvottelukunnan sihteerinä sekä viestii neuvottelukuntien kokouksissa käsitellyistä asioista eläintietosivuilla. Neuvottelukuntien uusien toimikausien sihteerityöstä sovitaan EHK:n ja ministeriön kanssa. Sihteeriksi kutsuu neuvottelukunnat koolle, valmistelee esityslistan, järjestää kokouksissa kuultavat asiantuntijat paikalle, kirjoittaa kokoukspöytäkirjat, valmistelee neuvottelukuntien antamat lausunnot ym. tuotokset sekä kertoo neuvottelukuntien kokousten eläinten hyvinvointia koskevista sisällöistä kansantajuisesti EHK:n blogissa. EHK seuraa ja bloggaa myös tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelun neuvottelukunnan kokouksissa käsitellyistä asioista.

EHK osallistuu tarvittaessa eläinten hyvinvoinnin koulutuksen ja ohjeistuksen valmisteluun, koulutusyhteistyön kehittämiseen ja koulutustarpeiden tunnistamiseen. EHK pyrkii vaikuttamaan eritasoisin kansallisiin opetussuunnitelmiin siten, että suunnitelmissa huomioidaan eläinten hyvinvoinnin turvaaminen ja edistäminen. EHK antaa lausuntoja eläimiä ja niiden hyvinvointia koskeviin koulutusohjelmiin. EHK tunnistaa eläinten hyvinvoinnin koulutustarpeita ja voi resurssiensa mukaan ja yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa osallistua koulutusten järjestämiseen ja kouluttamiseen.

Tavoitteet

EHK viestii sidosryhmille ja kansalaisille uuden eläinten hyvinvoinnin puitelain etenemisestä ja sisällöstä sekä valmisteilla olevien alempien säädösten keskeisistä uudistuksista. EHK osallistuu alempiasteisten eläinten hyvinvointisäädösten uudistamistyöhön ja niistä viestimiseen. EHK vastaa eläinten hyvinvointia koskeviin lausuntopyyntöihin. EHK on sihteerinä vähintään yhdeksässä eläinten hyvinvoinnin neuvottelukunnan kokouksessa vuonna 2019, osallistuu koe-eläinten hankelupalautuksen kokouksiin, osallistuu tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelun neuvottelukunnan kokouksiin sekä viestii ko. neuvottelukunnan työstä. EHK tekee sidosryhmäyhteistyötä ja verkostoituu eläinalan eri toimijoiden kanssa. Tutkijoiden ja viranomaisten lisäksi toimijoita ovat esimerkiksi alkutuotannon, eläinalan yhdistysten, järjestöjen, ammattiliittojen, tieteellisten seurojen, seura- ja harrastuseläintoimijoiden sekä elinkeinon ja kaupan edustajat. EHK

tunnistaa sidosryhmäyhteistyössä esiin nousevia yhteistyö-, koulutus- ja tutkimustarpeita ja välittää niitä eteenpäin.

Tulokset

Vuoden 2019 aikana toteutettiin suunnitelmaa sidosryhmien kanssa toimimisesta ja yhteydenpidosta (Sidosryhmäsuunnitelma 2019). Keväällä kartoitettiin opiskelijoiden toiveita EHK-toiminnan ja -viestinnän suhteen ja järjestettiin kartoituksessa nousseiden aihe-ehdotusten pohjalta uutena sidosryhmätoimintana EHK-opiskelijapaneeli. Eläintietosivujen kirjolohiosion julkaisusta kerrottiin toimittajille ja medialle. Syksyllä luotiin Animal Welfare for Wild Animals -seminaarin puitteissa yhteyksiä villieläintoimijoihin. Vuonna 2019 EHK oli ensimmäistä kertaa mukana myös eläinkoelautakunnan toiminnassa. Loppuvuodelle suunniteltu teurastamovierailu siirtyi alkuvuoteen 2020.

Hallituksen vaihtumisen vuoksi yhteydenottoja poliitikoihin siirrettiin eteenpäin. EHK on politiikan tekijöiden keskuudessa tunnettu; tästä osoituksena pyyntö tulla kuultavaksi Antti Rinteen (SD) hallituksen neuvotteluihin Hiilineutraali ja luonnon monimuotoisuuden turvaava Suomi -ryhmään 20.5. Ryhmän puheenjohtajana toimi sittemmin pääministeriksi noussut Sanna Marin (SD). EHK kutsuttiin kuultavaksi eläinsuojelulain uudistukseen liittyen. Hallitusohjelmaan saatiinkin useampia kirjauksia eläinten hyvinvoinnin edistämiseksi hallitusohjelman tavoitteen 9, [Parannetaan eläinten hyvinvointia](#), otsikon alle.

Eläinten hyvinvointikeskuksen viranomaistehtäviä (Luke VOAS tehtävät) hoidettiin vuoden aikana osallistumalla aktiivisesti Suomen EU-puheenjohtajuuskauden tehtäviin. EHK oli apuna suunnittelemassa, toteuttamassa ja raportoimassa jäsenmaiden eläinlääkintäpäälliköille (CVO) suunnattua kyselyä. Kyselyn pohjalta Suomi laati kaikkien jäsenmaiden yksimielisesti allekirjoittamat Neuvoston päätelmät eläinten hyvinvoinnista 16.12.2019 (<https://www.consilium.europa.eu/fi/press/press-releases/2019/12/16/animal-welfare-council-adopts-conclusions/>).

Osana puheenjohtajuuskauden ohjelmaa EHK osallistui järjestäjän ominaisuudessa myös epäviralliseen EU-maatalousministerien maatilavierailuun Vihdissä, missä kerrottiin lyhyesti vieraille siitä, miten eläinten hyvinvointia määritellään ja miten Suomessa on pyritty edistämään tuotantoeläinten hyvinvointia. Lisäksi kesän aikana osallistuttiin EFSA:n national contact point -kokoukseen.

Viestinnän vaikuttavuutta kasvatettiin muun muassa Helsingin sanomien vieraskynäkirjoituksella lehmien laidunnuksen tarpeellisuudesta sekä kansainvälisen Animal Welfare for Wild Animals -seminaarin onnistuneella järjestämisellä.

Yhteistyötä Ruokaviraston kanssa tehtiin lopetusasetuksen ja siihen liittyvän Contact Point -toiminnan parissa, hyönteisten hyvinvoinnin selvittämisessä sekä kalojen kivuntunnosta ja asianmukaisesta lopetuksesta viestimisessä. Eurooppalaiselta National Contact Point -ryhmältä tiedusteltiin Ruokavirastosta tulleita lyhyitä kysymyksiä. Eläinten hyvinvoinnin valvonnan suunnittelussa Ruokavirasto ei tarvinnut vuonna 2019 EHK:n apua.

EHK avusti pääsidosryhmää, maa- ja metsätalousministeriötä, merkittävällä tavalla vuonna 2019. EHK viesti sidosryhmille ja kansalaisille eläinten hyvinvoinnin puitelain etenemisestä ja sisällöstä sekä valmisteilla olevien alempien säädösten keskeisistä uudistuksista. EHK osallistui turkiseläinten hyvinvointisäädösten uudistusta valmistelevan sidosryhmän kokouksiin. EHK antoi kahdeksan lausuntoa vuonna 2019 maa- ja metsätalousministeriölle ja Ruokavirastolle.

Seura- ja harrastuseläinten sekä tuotantoeläinten hyvinvoinnin neuvottelukuntien sihteeriyötä jatkettiin vuonna 2019. EHK julkaisi blogikirjoituksia neuvottelukunnissa käsitellyistä aiheista arpeen ja tilanteen mukaan. Neuvottelukunnat pitivät yhdeksän kokousta vuonna 2019. EHK osallistui myös tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelun neuvottelukunnan kokouksiin ja viesti ko. neuvottelukunnan keskeisimmistä aiheista blogissa. EHK toimi ensimmäistä kautta myös koe-eläinlupia myöntävässä hankelupalautakunnassa lautakunnan varajäsenenä osallistuen aktiivisesti kokouksiin.

EHK osallistui WWF:n sekä Suomen ja biologian ja maantieteen opettajien liitto BMOL:n Open ruokaoppaan suunnitteluun sekä BMOL:n yläkoulun ja lukion opettajien täydennyskoulutuksen 'Ruoka eettisenä kysymyksenä' (BMOL, WWF, opetushallitus, EHK) koulutuspäivän suunnitteluun ja toteutukseen. Koulutuspäivä Viikissä sisälsi luentoja, harjoituksia ja navettavierailun Helsingin yliopiston Viikin navettaan. Luentoja pidettiin myös yläkoululaisille Luonnonvarakeskuksen tiloissa, eläintenhoitajaopiskelijoille Mäntsälässä, Helsingin yliopiston eläinlääketieteellisen tiedekunnan opiskelijoille, SEY Suomen eläinsuojelun jäsenille sekä kiinnostuneelle yleisölle maatalousmuseossa Loimaalla.

Luonnonvarakeskuksen tutkijoiden kanssa tehtiin aktiivisesti yhteistyötä etenkin luonnonvaraisten eläinten tutkimuksen osalta. Lisäksi EHK osallistui Luken Kilpa2020 -hankkeeseen asiantuntijana, vastasi Luke-hankkeen 'Eläinten hyvinvointimerkintä suomalaisen eläintuotannon kilpailukyvyyn ja laadun edistäjänä' viestinnästä ja osallistui aktiivisesti hankkeen tutkimusprosessiin ja julkaisujen kirjoittamiseen, sekä toimi Luken tutkimushankkeen 'Turkinpurenta siniketuilla' ohjausryhmässä.

EHK:n sidosryhmäyhteistyö laajeni luonnonvaraisten eläinten hyvinvoinnin toimijoiden suuntaan, esimerkiksi Suomen metsästäjäinliittoon ja Riistakeskukseen. EHK toimi ohjausryhmässä Eläinten Terveys ETT ry:n hankkeissa 'Ruokaketju 2' ja 'Terve kalkkuna'. EHK kartoitti kotimaisia antibioottiresistenssin ja eläinten hyvinvoinnin asiantuntijoita tulevaan NordCAW-seminaariin. Yhteistyö Helsingin yliopiston Helsinki One Health HOH -projektin kanssa oli tiivistä muun muassa Animal Welfare for Wild Animals -seminaarin järjestelyiden suhteen.

4. Osallistuminen eläinten hyvinvointia koskevaan kansalliseen ja kansainväliseen yhteistyöhön

EHK on aktiivisesti mukana Pohjolan eläinten hyvinvointikeskusten NordCAW-verkostossa (Nordic Network for Communicating Animal Welfare) sekä verkostoituu muiden olemassa olevien eurooppalaisten eläinten hyvinvointikeskusten kanssa. EHK tukee kansallisen OIE:n eläinten hyvinvoinnin focal pointin (Ruokavirasto) työtä. EHK seuraa, välittää ja tarvittaessa kokoaa Euroopan elintarviketurvallisuusviraston (EFSA) riskienarviointihankkeiden tietopyyntöjä sekä eläinten hyvinvointiraportteja tiedoksi sidosryhmille.

EHK seuraa eurooppalaisten eläinten hyvinvoinnin neuvottelukuntien verkoston EuroFAWC:n toimintaa ja viestii kansallisille neuvottelukunnille (SHEVVK, TEHVVK ja TOKES) EuroFAWC:n toiminnasta. Tarvittaessa EHK osallistuu EuroFAWC:n vuosittaiseen kokoukseen maa- ja metsätalousministeriön lähettämänä.

EHK järjestää kansainvälisen Animal welfare for wild animals -seminaarin 30.–31.10.2019 Helsingissä. Yhteistyössä NordCAW-verkoston kanssa suunniteltavan seminaarin rahoittaa Nordiska Ministerrådet. EHK:ssa työskentelee harjoittelija, jonka tehtävänä on luonnonvaraisten eläinten hyvinvoinnista viestiminen ja seminaarin järjestelyt. Seminaarin kansallisena yhteistyötahona on Helsinki One Health (HOH) -verkosto.

EHK toteuttaa erikseen sovitusti eläinten hyvinvointihankkeita ja osallistuu tarvittaessa kansallisten eläinten hyvinvointihankkeiden ohjausryhmiin.

Tavoitteet

EHK järjestää kansainvälisen Animal welfare for wild animals -seminaarin Helsingissä 30.–31.10.2019. Vuosi 2019 on EHK:n 10. toimintavuosi, jota juhlitaan seminaarin yhteydessä. EHK osallistuu vuonna 2017 alkaneeseen Luonnonvarakeskuksen hankkeeseen 'Eläinten hyvinvointimerkintä suomalaisen eläintuotannon, kilpailukyyn ja laadun edistäjänä'. Lisäksi EHK osallistuu seuraavien hankkeiden ohjausryhmiin: Terve kalkkuna, Hyvinvoiva turkiseläin ja ETT Ruokaketju 2.

Tulokset

EHK otti aktiivisesti osaa Pohjolan eläinten hyvinvointikeskusten NordCAW-verkoston (Nordic Network for Communicating Animal Welfare) toimintaan. Verkosto piti vuonna 2019 yhden nettikokouksen sekä yhden kokouksen Suomessa. EHK:n ja verkoston yhteistyönä järjestämä NordCAW-seminaari pidettiin Helsingissä 30.–31.10.2019. Yhdessä NordCAW toimijoiden (Ruotsi, Viro ja Latvia) kanssa haettiin 'EURCAW European Reference Centre for Animal Welfare' siipikarjan, kaniin ja muiden pienten tuotantoeläinten hyvinvointikeskusta. Keskuksiksi valittiin sittemmin kuitenkin Ranskan vetämä konsortio. EHK verkostoitui ensimmäisen European Reference Centre for Animal Welfare EURCAW Pigs vetäjien (Hans Spooler Alankomaista, Lars Schrader Saksasta ja Jan Tind Sorensen Tanskasta) kanssa. Skypekokouksessa esiteltiin toimintaa ja löydettiin myös yhteistyömahdollisuuksia.

EHK osallistui Ruotsin Uppsalassa järjestettyyn eurooppalaisten eläinten hyvinvoinnin neuvottelukuntien yhteiselimen European Forum of Animal Welfare Councils (EuroFAWC) vuosittaiseen kokoukseen Suomen edustajana. EHK kertoi kokouksessa asioista, jotka olivat vuoden aikana olleet Suomen neuvottelukuntien asialistalla, sekä tiedotti kokouksessa käsitellyistä asioista sisäisesti sidosryhmille ja ulkoisesti eläintietosivujen blogissa.

NordCAW-seminaari Helsingissä 30.–31.10.2019 sai erinomaisen vastaanoton. Seminaarin osallistujamäärä ylitti odotukset: paikan päällä oli vajaat sata kuulijaa, ja livelähetyksessä verkossa lisäksi noin 600 kuulijaa ympäri maailman (muun muassa Etelä-Amerikan maista, Intiasta, Australiasta, Kiinasta ja Etelä-Afrikasta). NordCAW-verkosto sai siis huomattavasti lisänäkyvyyttä Pohjoismaiden ja Baltian ulkopuolellakin. Seminaarin esitykset nauhoitettiin, ja ne ovat vapaasti katsottavissa verkossa

(https://www.youtube.com/channel/UC8cxoVrCbQwDRBDs7JtdOw/playlists?view_as=subscriber).

Seminaarin menestyksen taustalla oli osaltaan huolellinen valmistautuminen ja ennakkomainonta. Seminaarisivut (<https://www.elaintieto.fi/blogi/wild-animal-welfare-seminar-2019/>) perustettiin hyvissä ajoin ennen tilaisuutta. Sivulla julkaistiin seminaarin ohjelma, puhujien esittelyt, livelähetykslinkit, somekanavat ja aihetunnisteet, käytännön ohjeita ja yhteystietoja sekä useita blogikirjoituksia seminaarista. Seminaari-ilmoittautuminen toteutettiin NordCAW-sivulla (<https://www.slu.se/en/Collaborative-Centres-and-Projects/swedish-centre-for-animal-welfare-scaw/nordcaw/?submenu=>).

Sosiaalisen median kanavilla seminaarista viestittiin laajasti etukäteen ja reaaliajassa mm. Facebook-tapahtumasivulla (https://www.facebook.com/events/2440415859512380/?active_tab=about), Twitterissä ja Instagramissa. Aihetunnistetta #wildanimalwelfare käytettiin ennakkomainonnassa ja

seminaarin reaaliaikaisessa viestinnässä ja somekeskusteluissa. Reaaliajassa panostettiin erityisesti twitter-viestintään, mikä tuotti aihetunnisteelle noin 5 000 näyttöä.

Kerätyn palautteen perusteella seminaariosallistujat olivat hyvin tyytyväisiä seminaariin ja järjestelyihin, saivat uusia ideoita ja löysivät jopa uusia kumppaneita luonnonvaraisia eläimiä koskeviin hankkeisiinsa.

Eläinten hyvinvoinnin riskinarviointihankkeiden tietopyyntöjä ei vuonna 2019 tullut Euroopan elintarviketurvallisuusvirasto EFSA:lta.

EHK osallistui vuoden 2019 aikana hankkeeseen 'Eläinten hyvinvointimerkintä suomalaisen eläintuotannon, kilpailukyvyyn ja laadun edistäjänä' viestien ja tiedottaen sekä sisäisesti että ulkoisesti hankkeen etenemisestä, julkaisten vieraskynäkirjoituksia hankkeen tutkijoilta EHK-blogissa, kirjoittaen asiantuntija-artikkeleita ja kolumneja hankkeen aihepiiristä, järjestäen sidosryhmäyöpajoja, antaen asiantuntija-apua, luennoiden, antaen haastatteluja ja osallistuen hankkeen puitteissa tehtävään tutkimukseen.

EHK toimi asiantuntijana Luken KILPA2020 (Suomalaisen kotieläintuotannon kokonaisvaltaisen kilpailukyvyyn vahvistaminen) -hankkeessa sekä osallistui seuraavien hankkeiden ohjausryhmiin: Turkinpurenta siniketuilla, Terve kalkkuna sekä ETT Ruokaketju 2.

EHK osallistui Yhteiskunnallisen ja kulttuurisen eläintutkimuksen seura YKES ry:n seminaariin huhtikuussa Helsingissä ja tapasi yhteiskunnallisen eläintutkimuksen kansallisia sidosryhmiä.

5. Eläinten suojelusta lopetuksen yhteydessä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1099/2009 20 artiklassa tarkoitettuna yhteyspisteenä toimiminen

EHK antaa lopetusasetuksen (neuvoston asetus eläinten suojelusta lopetuksen yhteydessä, 1099/2009) edellyttämää tieteellistä ja teknistä tukea viranomaisille.

Tavoitteet

EHK osallistuu vuonna 2019 Euroopan elintarviketurvallisuusvirasto EFSA:n järjestämään contact point -kokoukseen sekä yllämainitun tehtävän hoitamisen edellyttämiin tieteellisiin kongresseihin tai seminaareihin. EHK vastaa eläinten lopetukseen liittyviin kansalaisten ja median esittämiin kysymyksiin.

Tulokset

Viranomaiset, tutkijat, media, sidosryhmä ja kansalaiset käyttivät vuoden aikana EHK:n lopetusasetuksen (neuvoston asetus eläinten suojelusta lopetuksen yhteydessä, 1099/2009) edellyttämää tieteellistä asiantuntemusta. Tietoa kysyttiin esimerkiksi nautojen laidunteurastuksen mahdollisuudesta, kalojen hiilidioksiditainnutuksesta, liikkuvista teurastamoista, tainnutusmenetelmistä uskonnollisista syistä tapahtuvassa teurastuksessa ja niskamurrosta siipikarjan lopetusmenetelmänä.

EHK osallistui Euroopan elintarviketurvallisuusvirastossa (EFSA) Italian Parmassa pidettyyn eurooppalaiseen National Contact Point 1099/2009 -kokoukseen. Kokouksessa käsiteltiin erityisesti

hyvinvointiriskejä nautan teurastuksessa ja lopetuksessa. Kokousta varten oltiin yhteydessä kansallisten nautateurastamojen tarkastuseläinlääkäreihin ja nautoja tilalla lopettavaan toimijaan vaihtaen tietoa kokouksessa käsiteltävistä asioista. Tietoa saatiin Suomessa ja Tanskassa riippumattoman osapuolen tekemistä teurastamoauditoinneista, ja näistä pidettiin Parman kokouksessa lyhyt esitys 'Audits of animal welfare in slaughterhouses in Finland and Denmark 2015-2016'. Vuoden mittaan EHK vaihtoi tietoa eurooppalaisten National Contact Point -ryhmän kollegojen kesken erilaisista eläinten teurastuksen ja lopetuksen hyvinvointiaiheista.